

א. בלקו"ש אמור תשל"ז ס"ח מביא מאמר ר' יהושע בן חנניא
"כשהיינו שמחין שמחת ביה"ש לא טעמנו טעם שינה כו' דהו
מנמני אכתפי דהדדי" (סוכה נג, א).

ובהע' 47 ע"ז: "י"ל (עכ"פ - לחדודי) שמכאן מקור לאלה
שאינן ישנים בסוכה, כי לכאורה גם מנמנמי, שינת ארעי צ"ל
בסוכה (סוכה כו, א. רמב"ם הל' סוכה פ"ו ה"ו. טוש"ע או"ח
סתר"ט ס"ב. שו"ע אדה"ז שם ס"ז), ופשטות הלשון כאן משמע
שהיו מנמנמי חוץ לסוכה, עכ"ל"ק.

והנה הא דכתב "ופשטות הלשון כאן משמע שהיו מנמנמי
חוץ לסוכה" לכאורה ההכרח לכך הוא מזה ששמחת ביה"ש הי'
בעזרת נשים, וכלשון המשנה "ירדו לעזרת נשים ומתקנין שם
וכו'" (סוכה נא, א), ובעזרת נשים בפשטות הרי לא הי' סוכה.
ויש להעיר מהא דכתוב בנחמי' (ה, טז) "ויעשו להם סכות
איש על גגו ובחצרותיהם ובחצרות בית האלקים".

וראה ברוקח (הל' סוכה סרי"ט) שמפרש הנ"ל: "ובחצרות
בית האלקים, והלא אין ישיבה בעזרה ושם כתיב וישבו בסכות,
אלא בעזרת נשים. וגם חצרות היו בירושלים שהבאים לבית
האלקים אוכלים שם שלמיהם".

חזינן שדעת הרוקח הוא שיתכן שבנו סוכה בעזרת נשים.
וראה בשו"ת בית יצחק (אה"ע סקכ"ה סק"ג - נסמן בהערות על
הרוקח שם להרה"ג ב.ש. שניאורסון) שכתב שהנ"ל אינו סותר
למ"ש הילקוט בפ' שופטים ש"לא תטע לך אשרה כל עץ (הוא)
אפילו סוכה" - משום (דלדעת הראב"ד) בנין לשעתי מותר עיי"ש
בארוכה. ובאו"ח ס"ה - אם אפשר הי' לעשות סוכה בבית המקדש
עיי"ש. ובהערות על הרוקח שם מסיים "ואולי משום זה פירש
רבינו דקאי על החצרות שהיו בירושלים".

[אגב: שם בשו"ת בית יצחק סקכ"ה מביא שהכהנים היו
אוכלים שיורי המנחות חוץ לסוכה שלא הי' אפשר.

ולפ"ז לכאורה מקום לומר שלכן גם ישנו חוץ לסוכה -
שלא הי' אפשר במ"א, והרי עסוקים היו במצות שמחת ביה"ש.
וראה בגליון פד ס"ו ברוקלין, מ"ש בזה].

אולם בתו"כ אמור (יב, ג) איתא "יכול תהי' חגיגה
וסוכה לגבוה ת"ל חג הסוכות תעשה לך שבעת ימים. . הא כיצד
חגיגה לגבוה וסוכה להדיוט".

וראה בהערות וביאורים להרב כשר, בהוספות לצפנת פענח
עה"ת ויקרא (ש"ב) שמביא דברי הרוקח הנ"ל וכן מ"ש בספרי
ראה טז "חג הסוכות תעשה לך שבעת ימים, להדיוט, ומניין אף
לגבוה ת"ל חג הסוכות שבעת ימים לה' וכו'", עיי"ש בארוכה.

והנה הא דמקשה שם על הרוקח "וצ"ע איך עשו סוכה בעזרת
נשים עי' סוכה נב", הנה אם כוונתו להא דאיתא בגמרא שם נא,

ב"שהקיפוח - לעזרת נשים - גזוזטרא", נמצא שלא הי' מקום לבנות סוכה תחת כיפת השמים. אך אם לזאת הכוונה הרי י"ל בפשטות שעדיין נשאר מקום גדול - ללא תקרה - שיכלו לבנות חוץ ודו"ק. ועי' בשו"ת בית יצחק או"ח שם וש"נ, אם כל העזרה הי' מקורה.

ואולי כל הנ"ל כלול במלה "ולחדודי" ודו"ק. וראה בגליון שם, ובגליונות שנשמנו שם עוד פירושים.

הרב שלום דובער הכהן
נחלת הר חב"ד

ב. בלקו"ש שלח ש.ז. בסופו מבואר שיטת רש"י בנוגע "אין אומרים לו לאדם חטא כדי שיזכה חבירך", שרש"י מדייק בלשונו במסכת שבת (ד, א ד"ה וכי אומרים): "שלא יתחייב... עונש חמור", ואינו מפרש שלא יעשה איסור, שמה שמע ששיטת רש"י היא כתי' הריב"א בתוס' שם (ועד"ז הוא ברשב"א ומאירי ("ויש מתרצים" שם), שזה ש"אין אומרים כו" הוא דוקא כש"מעשה של האיסור כבר נעשה", והוא רוצה לזכות חבירו שלא יבוא לידי עונש ע"י גמר המעשה שיוגמר ממילא, אבל כשהאיסור כבר נעשה, אז אומרים לו לעשות חטא (קל) בשביל שלא יבוא חבירו לידי חטא חמור.

ועפ"ז מתרץ כ"ק אדמו"ר שליט"א הטעם שמשה סמך פרשת מרגלים לפרשת מרים אף שע"ז מביא חשד על מרים שהיא בשוה להמרגלים שזהו חטא קל, מ"מ בשביל שלא יחטאו המרגלים חטא חמור ע"ז שהם יקחו מוסר ממעשה מרים, סמך משה הפרשיות ביחד, שהרי התורה ע"פ שיטת רש"י (בפירושו עה"ת) "מגילה מגילה ניתנה", וא"כ המרגלים יראו מיד סמיכת הפרשיות ויקחו מוסר ממעשה מרים שלא יחטאו לכתחלה.

ולהעיר שהרי בתוס' ורשב"א שם, משמע שאסור לחטוא בכדי שיזכה חבירו, אף במקום שהאיסור לא נעשה, אלא באופן שהחטא של חבירו בא על ידו, שהרי זה התירוץ של התוס' ורשב"א שם בא בהמשך להתירוץ הקודם, עיי"ש. ולפ"ז צריכים לומר שהחטא של המרגלים בא ג"כ ע"י משה, שהרי שילוח המרגלים הי' "שלח לך, לדעתך", ובפרט ע"פ הביאור בהשיחה הנ"ל מס"ג ואילך שהחטא הי' בעצם ההתעסקות בדיבור אודות החוזק של יושבי הארץ. וכו' שלא הי' צ"ל התעסקות כ"כ בדברים כאלו שיוכלו לגרום אימה ופחד בלבם של בני"י, אף שעצם הדיבור הי' בשליחותו של משה בכוונה לדעת באיזה דרך לילך וכו' כמבואר בהע' 56 שם, ונמצא שהדיבור עצמו הי' בשליחותו של משה אלא שההתעסקות בזה באריכות הי' חטא בדוגמא לחטא של מרים, עוד לפני מסקנתם "לא נוכל לעלות" שזה המסקנא בודאי לא הי' בשליחות של משה אלא שינוי בשליחותו ובמילא ביטול השליחות כמבואר בכ"מ. ונמצא מובן שזה שמשה רבינו סמך הפרשיות בכדי שיקחו מוסר ולא לדבר בהתעסקות ובאריכות אודות חוזק יושבי הארץ הרי זה החטא נחשב ע"י משה רבינו ולכן הי' מותר לחטוא

- חטא -